VILJATEEMA

Jos lokakuussa ennen lumien tuloa kasvien väleistä näkyy maata, (lumihomeen) tautitorjuntaa ei välttämättä tarvita. **JALOSTAJA KWS SCANDINAVIAN ASIANTUNTIJA CLAUS NYMAND**

Haaveissa kymmenen tonnia ruista

Seppo Hunsan tila Nousiaisissa on yksi niistä kolmesta tilasta Suomessa, joka pui tänä syksynä Brasetto-hybridiruista. Viljelijät tutustuivat uutuuslajikkeeseen Hunsan pellolla heinäkuun alussa.

MARITA WAENERBERG

KWS:n Claus Nymandin mukaan hybridiruis menettää osan satopotentiaalistaan, jos se kylvetään liian tiheään.

NOUSIAINEN (MT)
Brasetto on kolmas kasvinjalostaja Borealin Suomen markkinoille tuoma hybridiruis. Parannusta edeltäjiin Evoloon ja Picassoon luvataan sadossa ja talvenkestävyydessä.

”Brasetto on tehokkaampi pölyttäjä kuin edeltäjänsä, koska siinä on pölytystä lisäävä pollenplus-geeni”, kertoo jalostaja KWS Scandinavian asiantuntija **Claus Nymand**. Pollenplus-geenin ansiosta Brasetto tuottaa runsaasti siitepölyä. Se vähentää torajyväriskiä.

Brasetolla on aikaisempiin hybridirukiisiin verrattuna rehevämpi syyskasvu. Nymand nostaa **Seppo Hunsan** pellosta yhdestä siemenestä lähteneen kasvin ja laskee, että siinä on kuusi pääversoa. ”Kaikki pääversot ovat kasvaneet jo syksyllä. Keväällä kasvavat sivuversot eivät ole toivottavia.”

Kylvön onnistuttava

Ensimmäinen askel suureen ruissatoon otetaan onnistuneella kylvöllä. Nymand korostaa oikean kylvötiheyden merkitystä. Hunsa kertoo käyttäneensä siementä noin 83 kiloa hehtaarille ja tiheyttä 200 jyvää neliölle. ”Sekin on liian paljon”, kommentoi Nymand.

”Liian tiheässä versot kasvavat ylös eivätkä sivuille ja jyvien hehtolitrapaino laskee.”

Nymandin mukaan Brasetto kasvaa syksyllä erityisen reheväksi. Siksi kylvötiheyden on oltava tarpeeksi pieni. ”Satakin jyvää neliölle riittää.” Rehevä kasvusto syksyllä kasvattaa rukiin lumihomeriskiä.

Nymand antaa nyrkkisäännön lumihometorjunnan tarpeellisuudesta. ”Jos lokakuussa ennen lumien tuloa kasvien väleistä näkyy maata, tautitorjuntaa ei välttämättä tarvita. Jos maa taas on täysin kasvuston peitossa, lumihomeriski on suuri.”

Kylvöajaksi Nymand suosittelee elokuun loppupuolta. Kylvösyvyyden tulisi olla tasan kaksi senttiä. ”Liian syvälle kylvetty jyvä ei ehdi kasvattaa tarpeeksi pääversoja syksyllä.”

Suuri sato vaatii typpeä

Hunsan Brasetto on tiheää ja tähkät ovat suuria. Isäntä ei itse tohdi satoa arvailla, mutta Nymand veikkaa sadoksi noin seitsemän tonnia hehtaarilta. Haarukka on 400 kiloa suuntaansa.

Nymandin mukaan Suomessa hybridirukiin satoa eniten rajoittava tekijä on typpi. Ympäristötuen rajoittama määrä ei riitä täyttämään koko satopotentiaalia.

”Kahdeksan tonnin ruissato tarvitsee typpeä 145–160 kiloa hehtaarille. Siinä on mukana syksyn ja kevään lannoitus sekä typen mineralisaatio maasta.”

Hunsa on voinut käyttää Brasetto-lohkollaan syksyllä 30 kiloa ja keväällä 140 kiloa typpeä. Typen tulisi siis riittää huippusatoon.

Hybridirukiin kasvunsäädetarvetta Nymand kehottaa arvioimaan vasta korrenkasvuvaiheessa. Jos kasvusto on tiheä, kasvunsääde kannattaa ruiskuttaa.

SAARA NIKKARI

Hybridillä riittää elinvoimaa

Hybridilajikkeiden satotaso on yleisesti korkeampi kuin populaatiolajikkeilla, kertoo Boreal Kasvinjalostuksen markkinointipäällikkö **Satu Pura**.

Suurempi satopotentiaali johtuu heteroosista. Korkea heteroosi syntyy, kun kaksi toisistaan perinnöllisesti hyvin etäällä olevaa linjaa risteytetään. Tämä takaa lajikkeelle korkean elinvoiman. Hybridilajikkeille on tyypillistä myös nopea kasvuunlähtö.

Viljelyalueissa ei juuri eroa

Hybridirukiita voi pääsääntöisesti viljellä lähes koko rukiinviljelyalueella, Pura kertoo. Rajoittavin tekijä on talvehtiminen ja nimenomaan lumihomeen kestävyys.

Hybridilajikkeet tulevat Euroopasta, jossa Suomen talvessa vaadittavan kaltainen lumihomeen kestävyys ei ole jalostuksen tavoite. Kotimaan markkinoille tuodut lajikkeet on kuitenkin testattu Suomen oloissa. ”Tänne on valikoitu ne kaikista talvenkestävimmät lajikkeet.”

Keväällä kylvettävät hybridirapsit ovat jopa populaatiorapseja aikaisempia. Suomen markkinoille on nimenomaan haettu aikaisia lajikkeita. ”Ne vievät kasvuaikansa puolesta rapsin viljelyaluetta pohjoisemmaksi.”

Syysrapseilla hybridien kasvurytmi on syksyllä nopea, mikä tuo etua talvehtimiseen. Rapsin juuriston pitää kasvaa syksyllä tarpeeksi vahvaksi, jotta talvehtiminen onnistuu ja kasvuunlähtö on keväällä hyvä.

Pura korostaa kuitenkin, että uusia syysrapsilajikkeita on viljelty Suomessa vielä vähän. ”Syyshybridirapsin talvehtimisetu populaatiorapsiin verrattuna on vielä varovainen arvio.”

Siemenkustannus sama

Suurin yksittäinen hybridien viljelytekninen ero populaatiolajikkeisiin verrattuna on kylvösiemenmäärä. Se on hybridilajikkeilla huomattavasti alhaisempi.

”Hybrideillä on ominaisuus versoa erittäin voimakkaasti. Siihen ne tarvitsevat tilaa. Liian tiheässä kasvustossa hybridin satopotentiaali jää hyödyntämättä”, Pura selittää.

Yleistettynä hybridisiementä tarvitaan noin puolet vähemmän kuin populaatiolajikkeen siementä. ”Siementen hehtaarikustannuksessa ei yleensä ole merkittäviä eroja.”

”Siementen kohdalla puhutaan usein vain tonnikustannuksista. Silloin jää usein se mielikuva, että hybridisiemen olisi kalliimpaa. Hybridisiemen myydään yksiköissä, ei kiloissa. Tästä johtuen suoran hintavertailun tekeminen voi tuntua haasteelliselta.”

Hybrideillä siemenkustannus on kuitenkin jokavuotinen. Siemen on uusittava vuosittain, jotta elinvoimaisuus säilyy. Hybridin ominaisuuksista johtuen itse tuotettu siemen ei tuota satoa normaalisti. Kasvustosta tulee vaihteleva ja satotaso laskee olennaisesti.

Kylvömäärän lisäksi hybridien viljelytekniikassa saattaa olla pieniä lajikohtaisia eroja. ”Viljelyyn kannattaa perehtyä. On esimerkiksi tiedettävä oikea kylvöaika ja siemenmäärä”, Pura kertoo. Hybridilajikkeiden viljelyyn on saatavilla runsaasti viljelyohjeita.

Hybrideissä tulevaisuus

Raisio keskittyy jatkossa vain hybridilajikkeisiin, kertoo Raision kehityspäällikkö **Jaakko Laurinen**. ”Hybrideissä on tulevaisuus. Ne pysyvät pystyssä, siemenkustannus on sama ja sato suurempi kuin tavallisilla lajikkeilla”, Laurinen listaa. Borealin Suomen markkinoille tuomat hybridilajikkeet ovat eurooppalaisen jalostajan KWS:n jalostamia.

Lajikkeista valitaan Suomen oloihin sopivimmat.

KWS Scandinavian **Claus Nymandin** mukaan KWS on aloittanut hybridirukiiden jalostuksen myös Venäjällä. Nymand uskoo sieltä löytyvän talvenkestäviä lajikkeita Suomenkin markkinoille.

SAARA NIKKARI

MT SANOO SUOMEKSI

[Hybridilajike]

on kahden perinnöllisesti toisistaan etäällä olevan lajikkeen risteytys.

Brasetto-rukiilla on suuri satopotentiaali.

HYBRIDIT TULEVAT

Hybridiruis vaatii leveät ajourat.

15 lajiketta jo markkinoilla

Suomen markkinoilla tällä hetkellä olevia hybridilajikkeita:
Syysrukiit: Evolo, Brasetto, Palazzo, Helltop, Caspian
Kevätrapsit: Smilla, Trapper, Brando, Majong
Syysrapsit: DK Secure, Vectra, Pioneer Maximus PR44D06, Alabaster, Thorin

AgroAnalyysit – lähellä viljelijää
Viljavuustutkimukset
Myös rehu- lanta- ja juurikasankeroisanalyysit. Hinnasto ja tutkimustilauslomakkeet kotisivuiltamme tai puhelimitse. Analyysit myös pikatoimituksena.
AgroAnalyysit
AgroAnalyysit Oy
Korvenkyläntie 201
25170 Kotalato
Puh. (02) 737 6460
www.agroanalyysit.fi

TEHOKKAAT 150- JA 200-MILLISET
JUSSI
- Tasokuljettimet
- Viljaruuvit
- Viljakanuunat
- Peittauslaitteet
- Täyttöruuvit
- Siilonpohjan tyhjennysruuvi
JUSSI-TUOTE OY
www.jussi-tuote.fi
Alatie 57, 28200 PORI Puh. 02 6393177

Tilasiemen
Tähkän mitan edellä
20 vuotta
Satoisat ja laadukkaat lajikkeet Tilasiemeneltä!
Tilasiemen
p. 010 217 6777
www.tilasiemen.fi

Boreal
Suurta suomalaista suunnittelua
Borealin lajikkeet on suunniteltu paikallisiin viljelyoloihimme ja kotimaisen kasvintuotantoketjun tarpeisiin. Kotimaiset syysviljalajikkeet tarjoavat satoa ja hyvää talvenkestävyyttä.
Reetta BOR
Satoisa kotimainen huippuruis
Arktika BOR
Varmuutta syysvehnän tuotantoon
Boreal
Muista myös hybridirukiit Evolo BOR ja Brasetto BOR

Jätä ilmoitus p. 020 413 2321
MAASEUDUN TULEVAISUUS

Tehdään viljakaupat!
Nyt jos koskaan kannattaa toimia: tuplaamme ostettavan viljan määrän!
A-Rehu
Hyödynnä Suomen paras laatuhinnoittelu. Soita, niin kerromme lisää: 06 416 8269.
OSTAA ja MYY viljasi 30 vuoden kokemuksella.
Viljelyasiaa ja viihdettä FarMeri-risteilyllä 20.–22.11.2012! Ilmoittaudu mukaan: www.matkapojat.fi/farmeri. Tervetuloa!
ideaalia